

רציו אזורי

מדיניות ובקרה

טכנולוגיה

כספים

חגיגות וקרה

גם בעידן שבו ישנם אמצעי מדיה רבים דוגמת הטלוויזיה, האינטרנט, הסלולר והעיתונות הכתובה, הרדיו ממשיך להיות מדיום חשוב ועיקרי בחיי היומיום שלנו. הרדיו מחבר את המאזינים למציאות ולהוויה הישראלית, מאפשר לנו להיות מעודכנים בענייני החדשות, המקומיות והארציות, בכל רגע ורגע נתון, עשרים וארבע שעות ביממה (בנסיעה, בעבודה ובבית). הרדיו מחבר את הפרט עם הקהילה והתרבות בסביבתו האזורית.

במרס 2007 אושר בכנסת תיקון לחוק הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו (תיקון מס' 28), התשס"ז - 2007, אשר בעקבותיו נדרשה מועצת הרשות השנייה לשקול האם להאריך את זיכיונות הרדיו האזורי הנוכחיים ללא מכרז לתקופה של עד ארבע שנים. זאת, מעבר לתקופת הזיכיונות כיום, שהחלה בשנים 1995-1996 ועתידה להסתיים בשנת 2008. למרות סמכותה החוקית של מועצת הרשות השנייה המוקנית לה מכוח התיקון האמור, החליטה המועצה לצאת למכרז רדיו לשידורי רדיו אזוריים אנלוגיים, וזאת מתוך שיקולים של טובת הציבור ועל מנת לשמור על עקרונות השוויון, חופש העיסוק, ההגינות והסבירות, המחייבים כי תינתן הזדמנות שווה למתמודדים חדשים מול בעלי זיכיון קיימים אשר יבחרו להתמודד במכרז.

בספטמבר 2007 פרסמה הרשות השנייה מכרזים לשידורי רדיו אזוריים לתחנות רדיו גל א' לאזורים ירושלים, אילת, הנגב, חיפה והכרמל, גוש דן ואזור השרון.

היום, בפרספקטיבה של זמן, משנבחרו הזוכים במרבית המכרזים הללו, אנו סבורים כי הצלחנו להביא בשורה אמיתית לציבור. התחנות הזכות, במסגרת היערכותן לקראת עלייתן לאוויר, יצרו לוחות שידורים מחודשים, שמטרתם לשקף את פרופיל קהל היעד באזור זיכיון. לוחות השידורים עברו שינויים והפכו למגוונים ועשירים יותר. הם כוללים נושאים קהילתיים-אזוריים, חברתיים-סוציאליים, ונושאים כגון ספורט, תרבות ופנאי, דת ומסורת; תכניות לקידום המוזיקה הישראלית המקומית; שוכללו ופותחו תכניות ייעוץ והכוונה; עלו לשידור תכניות אינטראקטיביות; הוכנסו שדרנים חדשים וכישרונות צעירים; שיחות עם מאזינים; שמירה וקידום השפה העברית התקנית; הכנסת פיתוחים טכנולוגיים; חדשות ותוכן ותכניות אקטואליה ארצית ומקומית. התחרות (הן בתוכן והן בשידוק) בעיצומה.

במסגרת היערכותן לקראת המכרז, יצרו התחנות מבנה ארגוני הנשען על מערכת דינמית וגמישה שמטרתה להגיע ליעילות המרבית בהפעלת התחנה בכל התחומים. הוכנסו פנים חדשות מקרב תושבי האזור, הוקמו מערכות חדשות הכוללות רשת כתבים ענפה (הכוונה לתחנות המשדרות חדשות מקומיות). התחנות התחייבו לפעילויות קהילתיות ולימי שידור מיוחדים, וכמו כן התחייבו לשמירה על נהלי פיקוח ועל חוקי הרשות וכלליה.

בצד הפיקוח הרגולטורי ודרישה ליישום התחייבויות המציעים במכרז, פועלת הרשות להתאים עצמה לרגולציה המתפתחת והמשתנה בעולם, לתמורות ולתהליכים המתרחשים בשוק הרדיו ולשינויים טכנולוגיים מתקדמים הנעשים בארץ ובעולם. בהקשר זה נדגיש את פעילות הרשות בקידום פרויקט **הרדיו הדיגיטלי**. ועדת מכרזים בין משרדית, שחברים בה נציגי משרד האוצר, משרד התקשורת ונציגי הרשות השנייה, החלה בהליך היערכות לקראת פרסום מכרז לצורך מתן זיכיון להקמה ולהפעלה של מערך התשתית להפצה קרקעית של שידורי רדיו בשיטה הדיגיטלית בכיסוי ארצי. במקביל להקמת התשתית להפצת השידורים הדיגיטליים, הרשות נערכת לקראת גיבוש מדיניות והסדרה לאופן הענקת רישיונות לשידורי רדיו בשיטה הדיגיטלית.

כגוף ציבורי, הרשות השנייה רואה חשיבות רבה במיזם הרדיו הדיגיטלי. למדיניות שתקבע בענף יהיה משקל מכריע בעיצוב דמותה ואופייה של תעשיית הרדיו במדינת ישראל, והשפעתה על החברה הישראלית, ועל הפרט במיוחד.

נושאים בענייני רדיו שבהם עסק התחום

הרדיו הדיגיטלי

במהלך שנת 2007 התכנסה ועדת מכרזים בראשותו של יו"ר הוועדה, מר גיל שבתאי, סגן החשב הכללי במשרד האוצר אשר חבריה הם: משרדי האוצר והתקשורת יחד עם נציגי הרשות השנייה על מנת להיערך לקראת פירסום מכרז לקבלת זכיון להפעלת תחנות שידור בטכנולוגיית רדיו דיגיטאלי (DAB+). במסגרת המכרז יינתן לזוכה זיכיון להפעלת תחנת שידור, הכוללת הקמה, קיום והפעלה של מערכת לצורך הפצה קרקעית של שידורי רדיו לציבור בשיטה הספרתית (דיגיטאלית). משך הזיכיון הינו לתקופה של 14 שנה כאשר במהלך תקופה זו משך הקמת המערכת יעמוד על שנתיים. לצורך הקמת המערכת יינתן לזוכה מענק הקמה בגובה של עד 23 מל"ח בכפוף לביצוע שלב ההקמה ותחילת ההפעלה וזאת בהתאם לאבני הדרך הקבועות במכרז. התחרות במכרז הינה על מחיר החיבור לתחנה וכן על גובה המענק. הפלטפורמה הדיגיטאלית החדשה שנקבעה במכרז תציב את ישראל בחזית הטכנולוגיה בתחום הרדיו ותאפשר את שידורן של כ-50 תחנות רדיו בכיסוי כלל ארצי, כאשר בשלב הראשון יוכלו לעלות לאוויר כ-27 תחנות שביניהן 6 תחנות ארציות: 4 תחנות של רשות השידור (רשתות קול ישראל) ו-2 של גלי צה"ל.

התשתית הדיגיטאלית צפויה להגדיל את היצע תחנות הרדיו שישדרו לציבור, לשפר משמעותית את איכות השמע של השידורים, להקטין את הפגיעה בסביבה ולהביא לחסכון במשאבי תדרים.

רישיונות לתחנות השידור הדיגיטאלי אשר ישדרו על המערכת יינתנו באמצעות מכרזים שתפרסם הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו.

הצעת חוק איסור הגברה של עוצמת הקול בתשדירי פרסומות ובקדימונים

הצעת חוק איסור הגברה של עוצמת הקול בתשדירי פרסומות ובקדימונים (תיקוני חקיקה) התשס"ז 2007, קובעת איסור על שינוי תשדיר פרסומות, קדימון או שידור מסוג אחר שתקבע המועצה, בעוצמת קול העולה על טווח עוצמת הקול המקובל בשאר שידורי הזכיון, כפי שתקבע המועצה, עברה קריאה ראשונה בכנסת ונדונה בוועדת הכלכלה של הכנסת לקראת הבאתה למליאת הכנסת לקריאה שנייה ושלישית.

מכרזים חדשים

בשנה זו סיימו את זיכיון 6 תחנות אזוריות (קול הים האדום - אזור אילת, רדיו חיפה - אזור הכרמל והמפרץ, רדיו דרום-אזור הנגב, רדיו שידורים - אזור השרון, ירושלים - אזור ירושלים רבתי) אחרי 12 שנות שידור. הרשות נערכה במהלך השנה להוצאת מכרזים חדשים. בספטמבר פירסמה הרשות מכרזים לאותם אזורי זיכיון.

מכרזים לרדיו אי"ש ורדיו תורני

מכרזים חדשים פורסמו באוגוסט 2007 לשני אזורים חדשים במפת התקשורת הרדיופונית והגדילו את מפת האזורים ל-14 אזורי זיכיון. האחד באזור אי"ש (באזור יהודה ושומרון למעט שטחי a - b שבשליטת הרשות הפלשתינית) והשני באזור תיכון (כולל חלקים מאזור שפלת יהודה, אזור ירושלים רבתי ואזור הנגב). במהלך נובמבר הוגשו ההצעות לתחנה התורנית הוגשו 2 הצעות ולתחנה באיזש ניגשה רק תחנה אחת.

רדיו 99

במהלך שנת 2006 הוגשה בקשה לרשות למכירת התחנה לבעלים חדשים. לאחר בדיקות משפטיות אישרה מועצת הרשות בתחילת שנת 2007 את שינוי הבעלות בתחנת רדיו 99. בהתאם לכך נבנה ואושר לוח שידורים חדש שעיקרו תכניות מלל ואקטואליה.

פרסומות אגב

הרשות אשר רואה בשיבוץ פרסומות שלא במקבץ הפרסומות, הפרה של סעיף 8 לכללי הרשות השנייה (אתיקה בפרסומות בשידורי רדיו), התשנ"ט-1999. הרשות שבה והדגישה בפני התחנות את חשיבות שיבוץ הפרסומות במקבצים שנועדו לכך עם אותות הפרדה, למען לא יטעו המאזינים ולצורך עמידה בכללים.

התרמות - ימי שידור מיוחדים

הרשות הסדירה את נושא תכניות ההתרמה בתחנות הרדיו האזורי. הרשות פנתה לתחנות וביקשה לקבל מהם סקירה על מספר ההתרמות שהתקבלו במהלך השנה, לאיזה מטרת בוצעו ההתרמות, האם התחנה קיבלה תמורה לביצוע ההתרמה או שהועברו ההכנסות במלואן לנושאי התרומה, כל אלה נדרשו לצורך בדיקת עמידת פועלה של התחנה בנושא בהתאם לסעיף 22 'תרומות ומגביות' למדריך האתיקה.

הרשות הזכירה לתחנות, כי לפני קיום כל התרמה גם אם מדובר ביום שידורים מיוחד וגם אם משולבת בתכנית ספציפית עליה לבוא לאישור הרשות בטרם קיומה.

מצבת זכיית הרדיו האזורי

מנהלת תחנה	תדר (FM)	אזור	התחנה	
דוד בן-בסט	100	השרון	"רדיוס"	גל א'
דני נישליס	107.5	הכרמל והמפרץ	"רדיו חיפה"	
עידו מור	103	גוש-דן	"רדיו ללא הפסקה"	
עובד לוי	101	ירושלים רבתי	"רדיו ירושלים"	
דוד יוסוב	97	נגב	"רדיו דרום"	
	95.8			
גיא מרקמן	102	אילת	"קול הים האדום"	
	101.1			
אייל לי-און	104.5	גליל גולן	"רדיו צפון ללא הפסקה"	גל ב'
	101.5			
	96	עמקים	"רדיו קול רגע"	
	91.5			
	102	גוש-דן	"רדיו תל-אביב 102"	
	90	עמק חפר	"רדיו אמצע הדרך"	
	99	השרון	"רדיו 99"	
	91	שפלת-יהודה	"רדיו 91	
	**89.1		לב המדינה"	
	101.1	צפון	"רדיו א-שמס"	
98.1			תחנות רדיו ייעודיות	
93	המרכז	"קול חי - משדרים באמונה"		
עידו ליבוביץ'	92.8			

* תחנות גל א' (קול הים האדום, דרום, ירושלים, רדיוס, רדיו ללא הפסקה וחיפה) סיימו את תקופת הזיכיון השלישית שלהן במהלך שנת 2007, אולם הן קיבלו אורכה עד מהלך שנת 2008 בשל הוצאת מכרזים חדשים לאזורים הקיימים.

** בשעות מסוימות במהלך היום מתפצלים שידורי התחנות ומשודרים בתדר המפוצל תכנים ייחודיים לקהל היעד שהוגדר באזור הזיכיון של התחנות השונות:

FM89.1 פיצול שידורים לדוברי השפה הרוסית.

FM92.7 פיצול שידורים לאזור הקריות בתקופת הזיכיון הקודמת של התחנה.

FM101.5 פיצול שידורים לאזור אשקלון וחבל לכיש.

אזורי הזיכיון לשידורי רדיו

מס' תחנות קיימות	מס' אזור	מס' תחנות קיימות	מס' אזור
1	1	הגליל והגולן	1
1	2	הצפון	2
1	3	העמקים	3
1	4	הכרמל והמפרץ	4
1	5	עמק חפר	5
2	6	השרון	6
3	7	גוש דן	7
1	8	שפלת יהודה	8
1	9	ירושלים רבתי	9
1	10	הנגב	10
1	11	אילת וחבל אילות	11
1	12	תחנה דתית במרכז	12

סיכום הפרות בתחנות הרדיו האזורי

תחנה:	רדיו צפון ללא הפסקה	רדיו א-שמש	רדיו קול רגע	רדיו חיפה	רדיו אמצע הדרך	רדיוס	99	רדיו ללא הפסקה	רדיו תל אביב	רדיו קול-חי	91EM - לב המדינה	רדיו ירושלים	רדיו דרום	קול הים האדום	סה"כ
1. פרסומות															
פרסומת אגב								1		1					2
2. תכניות															
א. פגיעה בשם הטוב, בפרטיות ובטעם הטוב											1				1
ב. התאמת תכניות לזמן שידורם								1	1						2
3. הפרות															
א. סה"כ הפרות								1	1	2					5
ב. מתוכן ענישה								1	2						5
ג. מתוכן התראה								1							
ד. מתוכן טופלו גם בהליך ערר															

* בשנה זו לא הוגשו בקשות לעררים.

הטיפול בתלונות ציבור ובפניותיו

בשנת 2007, הופנו לטיפול תחום רדיו 23 תלונות ציבור **בכתב**. בהשוואה לאשתקד, מדובר בירידה של מחצית במספר התלונות. לנתון זה, מתוספות שאלות שונות העולות בפורום הרדיו באתר האינטרנט של הרשות השנייה, שאת חלקן העביר התחום לידיעת התחנות הרלבנטיות. כמו כן, קיימות תלונות אשר הופנו ישירות לתחנות על ידי מאזינים.

דרך הטיפול בתלונות: תלונה המתקבלת ברשות עוברת תהליך בירור על פי אופייה. ברובם המכריע של המקרים, הבירור כולל האזנה לשידור נשוא התלונה, עיון בתגובתה של התחנה לתלונה, ניתוח המקרה ובחינת עמידתו בהוראות המחייבות את בעל הזיכיון. לעתים נדרש בירור עם גורמים נוספים (היועץ המשפטי, המתלונן, תגובת התחנה, או עם מקורות אחרים) לצורך קבלת פרטים חיוניים להשלמת התמונה הכוללת. בסיום הבירור מגבש התחום את חוות דעתו המקצועית על המקרה ונותן המלצות או פעולות להמשך טיפול כנדרש. המשך הטיפול יכול שיהיה הידברות עם התחנה לתיקון המקרה או למניעת מקרים דומים בעתיד, מתן הנחיות והוראות לתחנה המשדרת, ולעתים לכלל התחנות, או העברתו להליך הפרות.

בכל מקרה שמתקבלות תלונות, מטרת הרשות, בראש ובראשונה, היא כי התחנות יפיקו בעצמן את הלקחים אם ישנם, ויפעלו ברוח זו כתוצאה מתלונות.

בסיום הטיפול בתלונה, מסקנת התחום והחלטתו מועברות לידיעת המתלונן, בין אם ישירות על ידי התחום ובין אם על ידי נציב תלונות הציבור (במקרים שהתלונה הופנתה אליו). יצוין, כי יש מקרים, שבהם מסקנתו של התחום שונה מזו של נציב התלונות, וכל אחד מהם ימשיך את טיפולו באפיקים נפרדים.

תוצאות הברור של התלונות

מסך התלונות שהוגשו לרשות במהלך שנת 2007 עולה כי 74% מהן נמצאו מוצדקות, והיתר נמצאו לא מוצדקות. מכאן שבמרבית המקרים יש ממש בתלונות המאזינים, והרשות נדרשת לטפל במקרים אלה באמצעים העומדים לרשותה.

מרבית התלונות בשנת 2007 עסקו בתכנים בשידורי התחנות השונות, כגון פגיעה ברגשות הציבור, פגיעה בשם הטוב ובטעם הטוב, הסתה ואחריות ציבורית. התלונות האחרות התייחסו לפרסומות וביניהן שיבוץ פרסומות, פרסומת אגב אסורה, אתיקה בפרסומות ואמת בפרסום.

טיפול בתלונות על ידי תחום הרדיו

להלן יפורטו דוגמאות מספר לתלונות עיקריות ומרכזיות גם בתחום התכניות וגם בתחום הפרסומות, שלאור קבלתן פעלה הרשות ברענון נהלים וכללים בפני זכיני הרדיו:

- **התלונה:** ניבולי פה וביטויים פוגעים של צמד מגישי תכנית סאטירית המשודרת בשעות אחר הצהריים, כנגד איש ציבור בכיר בעקבות הבעת עמדתו בעניין מצעד הגאווה בירושלים.

עמדת הרשות ומסקנותיה: הרשות קבעה, כי חלק מהתבטאויות שהושמעו בתכנית זו, אכן אינם היו ראויים לשידור, בפרט לא בשעה בה שודרה התכנית ואינם עומדים בכללי האתיקה לעניין התאמת תכניות לזמן שידורן. הרשות פתחה בהליך הפרות בגין אירוע זה שבסופו נקנסה התחנה בנטילת דקות פרסום.

- **התלונה:** מגיש תכנית אקטואליה התייחס בתכניתו למטה שפועל למען קבוצה מסוימת באוכלוסייה, תוך שהוא תוקף באופן בוטה את יו"ר המטה ומכנה אותו בכינוי גנאי כמו "אינפנטיל", "מטומטם", "חלאת המין האנושי" וזאת תוך אזכור שמו המלא בשידור חי.

עמדת הרשות ומסקנותיה: הרשות לא קיבלה את עמדת התחנה, כי התבטאויות המגיש בתכניתו חסותתחת הגנות שונות של חוק איסור לשון הרע והיו מוצדקות בנסיבות העניין. הרשות קבעה כי גם אם היה בכינויים אלה ממד של ביקורת, הרי שבמהותן הן מהוות השתלחות בוטה ומשפילה המלווה במילות גנאי, וכן מצאה כי הייתה פגיעה בשמו הטוב של האיש שהוזכר בתכנית, ללא מתן זכות תגובה.

הרשות החליטה לקנוס את התחנה בנטילת זמן פרסום, התנצלות המגיש בשידור ולאפשר מתן תגובה לאותו אדם שהוזכר בשידור.

- **התלונה:** במהלך תכנית בידור המשודרת בשעות הצהריים, קיים אורח בתכנית השוואה בין שני מכוני עיסוי, תוך ציון אופי העיסוי, מחירים, תכונות וגילאים של נותנות השירות, שעות פעילות וכו'.

עמדת הרשות ומסקנותיה: הרשות מצאה כי היה בשידור הפרה של כללי הרשות לעניין השמעת תכנים המתאימים לזמן שידורם. הרשות פתחה בהליך הפרות והתחנה נקנסה בנטילת דקות פרסום.

- **התלונה:** התחנה משדרת פרסומת סמויה למוצרי צריכה מסוימים במגזין צרכנות. בתכנית מתארח גם מנכ"ל חברת המוצר במסווה של מתן עצות יעילות לשימוש במוצר. גם מגיש התכנית שב והמליץ על המוצר.

עמדת הרשות ומסקנותיה: הרשות סברה כי החומר הפרסומי עולה על הערך התכניתי ולפיכך אזכור המוצר היה דומיננטי בתכנית, כך שהיה בו לפרסום סמוי רב. הרשות פתחה בהליך הפרות וקנסה את התחנה בנטילת דקות פרסום.

טכנולוגיה

תיעוד שידורי הזכיינים

מזה כשלוש שנים פועלת מערכת חדשה ומתקדמת לתיעוד שידורים - אחסונם ואחזורם. לבד מאיכות ההקלטה ויכולת הדחיסה של המידע, יתרונה של מערכת זו, בכך שהמידע (שידורי הזכיינים) מאוחסן על שרת, המאפשר האזנה בזמן אמת לכל 14 התחנות בעמדת העבודה הממוחשבת, ללא קלטות. זמינותם של השידורים בעמדות המחשב של העובדים מקלה על עבודת הפיקוח והבקרה ומייעלת אותה.

המערכת מאפשרת עבודה ברשת תקשורת מחשבים מול זכייני הרדיו האזורי והעברת קטעי תיעוד (קבצי קול דחוסים) באמצעות דואר אלקטרוני ברשת האינטרנט.

במהלך שנת 2007 הורחב הזיכרון של המערכת וכיום ניתן לאחסן שידורים של כ-60 יום על הזיכרון הקשיח.

הארכת זיכיון - גל א'

במסגרת הארכות הזיכיון של תחנות הרדיו האזורי נתבקשו התחנות להמציא היתרי בנייה והיתרי הפעלה עבור כל מתקני השידור שלהם.

מכרז תחנות רדיו

במהלך שנת 2008 תעלנה שלוש תחנות רדיו אזורי חדשות. עבור תחנות אלו נרכשו קודקים אשר ישמשו לניטור ולתיעוד השידורים.

כספים

בשנת 2007 פעלו 14 תחנות רדיו אזוריות.

ההכנסות נטו של תחנות הרדיו האזוריות (על פי דיווח לתמלוגים) עלו בשנת 2007 בשיעור של כ-7% ועמדו על כ-127 מיליון ₪. ההכנסה הממוצעת לתחנת רדיו אזורית בשנת 2007 עמדה על כ-9 מיליון ₪.

מהדוחות הכספיים של תחנות הרדיו האזורי לשנת 2006 עולה כי הרווח התפעולי הממוצע לשנת 2006 עמד על כמיליון ₪. הרווח הנקי הממוצע בשנת 2006 עמד על כ-0.8 מיליון ₪.

במהלך שנת 2007 יצאו לדרך מכרזי הרדיו האזורי באזורים אילת, הנגב, גוש דן, השרון, ירושלים וחיפה ושני אזורים חדשים: אי"ש ורדיו מסורתית-תורני ספרדי. תחום כספים מלווה את המכרזים בהיבטים הכלכליים והפיננסיים.

במהלך שנת 2008 צפויה הרשות לפרסם מכרזי רדיו נוספים באזורים גוש דן, השרון, שפלת יהודה, העמקים, עמק חפר והגליל והגולן.

התפתחות הכנסות הרדיו במיליוני ש"ח

(במחירי 12/07)

